

BERBEL is een Zeeuwse variant van BARBARA

door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Deze naam is afkomstig van een adellijke oud-Romeins geslacht: de Barbari.
De naam betekent 'vreemdelinge'; eigenlijk 'brabbelaarster' (Grieks & Latijns)

*

Barbara van Nicomedië, Bithynië, Klein-Azië; maagd & martelares; † ca 306.

Feest 4 december.

Dat zij bestaan, staat wel vast. Maar wat we van haar leven en sterven weten, berust puur op legende.

Ten tijde van Keizer Maximianus leefde een zekere Dioscurus. Hij was steenrijk, maar een heiden en afgodendienaar. Hij had slechts één dochter, Barbara. Daar liet hij een toren voor bouwen om haar daarin op te sluiten: dan zouden de mannen haar tenminste niet kunnen zien. Ze was namelijk beeldschoon. Op een dag kwam hij haar zeggen: "Mijn dochter, een paar meisjes in de stad zeiden mij dat ik je uit moest huwelijken. Wat vind je daarvan?" Hoogst ongerust antwoordde zij: "Ach vader, toe, dat heb ik liever niet."

Omdat hij op reis moest, gaf hij opdrachten aan de bouwers die een toren bouwden boven een bron. Zonder dat iemand het wist was Barbara in die bron gedoopt. Zij kwam naar beneden om de bouw te bekijken. Toen ze zag, dat er op het noorden twee vensters werden aangebracht, vroeg ze aan de bouwlieden: "Waarom hebben jullie maar twee vensters aangebracht?" Zij zeiden daarop: "Omdat je vader ons dat zo heeft opgedragen." Ze zei: "Breng dan nog een derde venster voor me aan." Maar zij antwoordden: "Meesteres, we zijn bang, dat uw vader woedend op ons zal zijn en wij blijven liever gespaard voor zijn woede." Barbara stelde hen gerust: "Doe maar wat ik je zeg; ik zal wel zorgen, dat hij het er mee eens is." Zo willigden ze dus haar verzoek in. Ze klom weer terug naar de bovenste verdieping van haar toren, en daar verwijlde zij in gebed bij de Heer.

Toen de bouw voltooid was, keerde haar vader terug en vroeg aan de bouwlieden: "Waarom hebben jullie drie vensters aangebracht?" Ze zeiden: "Dat heeft uw dochter ons bevolen." Daarop riep hij zijn dochter en vroeg: "Mijn dochter, waarom heb je opdracht gegeven drie vensters te laten aanbrengen?" Zij antwoordde: "Daar heb ik goed aan gedaan. Want drie vensters verlichten alle mensen, terwijl twee vensters de mensen in het duister laten." Toen nam haar vader haar mee naar beneden het badhuis in, en vroeg: "Waarom geven drie vensters meer licht dan twee?" Daarop wees de heilige Barbara op elk venster apart met de woorden: "Dit hier betekent de Vader, dit de Zoon en dit de Heilige Geest." Toen werd haar vader woedend en sloot haar op in een armzalige cel. Deze vergrendelde hij met een slot en een ketting, zodat niemand bij haar naar binnen kon; tenslotte stelde hij ook nog een bewaker aan. Toen ging hij haar aangeven bij de stadhouder met de bedoeling dat zij aan de beulen zou worden overgeleverd. Deze gaf opdracht haar te folteren. Maar zij richtte eens te meer haar blikken ten hemel en bad: "Als iemand in uw naam op de naamdag van uw dienares mij in herinnering roept, wil dan geen acht slaan op al diens eventuele zonden en fouten. U weet zelf, dat wij zwakke mensen zijn..."

Toen klonk daar de stem van de Heer: "Kom maar hier, mijn liefje, mijn schoonheid. Rust maar uit in de vertrekken van je Vader die in de hemel is. En wat je zojuist vroeg: dat zal ik doen." Op dat moment was ze aangekomen op de plaats van haar marteldood. Door haar eigen vader werd ze onthoofd.

Ze is patrones van allen die met springstof omgaan, zoals: artilleristen en mijnwerkers en in het algemeen van ieder die bedreigd wordt door een onvoorziene dood. Daarom heeft ze soms ook de kelk en de Hostie bij zich: men hoopte bij een onverwachte dood niet zonder de sacramenten te sterven. Erasmus († 1536) vertelt in zijn Enchiridion (66), dat Barbara ook werd aangeropen om niet in de handen van de vijand te vallen. Ze is ook patrones van de klokkenluiders en klokkengieters (vanwege de toren). Ze is één van de 14 noodhelpers. Op haar feest zet men in bepaalde streken kersetakken in het water die dan met Kerstmis bloeien.

*

Er zijn nog zeker acht andere heiligen of zaligen die Barbara heten.